

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **Z. F.**, zast. JUDr. Bc. Jakubem Šauerem, advokátem se sídlem Moravská 2, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2021, č. j. OAM 188/ZA-ZA11-ZA10-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 3. 2022, č. j. 60 Az 44/2021 - 65,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení o kasační stížnosti se pozastavují účinky rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 3. 2022, č. j. 60 Az 44/2021 - 65, a rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2021, č. j. OAM 188/ZA-ZA11-ZA10-2021.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný rozhodl, že žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), a řízení bylo podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaveno.

[2] Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně žalobu, kterou Krajský soud v Plzni výše označeným rozsudkem zamítl (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“).

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, kterou spojila s návrhem na přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti ve smyslu § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Podle ní nepřiznání odkladného účinku bude mít dopady do jejího soukromého života. Se stěžovatelkou je totiž vedeno řízení o správním vyhoštění, jehož vykonatelnost je spjata s postavením stěžovatelky jako žadatelky o mezinárodní ochranu podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. V případě, že by tak nastaly účinky napadeného rozsudku krajského soudu a napadeného rozhodnutí žalovaného, byla by stěžovatelka nucena vycestovat z České republiky před rozhodnutím o kasační stížnosti ve věci její žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V zemi původu, Ruské federaci, přitom vystupovala proti prezidentovi Vladimíru Putinovi (účastnila se demonstrací a měla opoziční názory), což by mohlo znamenat, že by jí po návratu mohla hrozit fyzická nebo psychická újma či omezení osobní svobody. To vše je potřeba posoudit

při zohlednění aktuálního vpádu ruských vojsk na území Ukrajiny, kvůli čemuž by se po vyhoštění stěžovatelka ani nemohla do České republiky vrátit. Aktuální usnesení vlády ČR totiž zamezuje vstup na území České republiky téměř všem občanům Ruské federace a Běloruské republiky.

[5] Žalovaný se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřil.

[6] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku byly v posuzované věci splněny.

[7] Úvodem soud připomíná mimořádnou povahu odkladného účinku. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u něhož by bylo možno odkladný účinek očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[8] Pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být v souladu s usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatelku znamenat újmu, 2) újma musí být pro stěžovatelku nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[9] V posuzovaném případě byly splněny obě uvedené podmínky a Nejvyšší správní soud tak shledal návrh důvodným.

[10] Stěžovatelka uvádí jako důvody pro přiznání odkladného účinku obdobné důvody, které uvádí pro samotné přiznání mezinárodní ochrany podle zákona o azylu, přičemž odkazuje na svoji výpověď v azylovém řízení. Měla se účastnit demonstrací proti režimu, v poslední době před odjezdem z Ruska zejména na podporu opozičního aktivisty Alexeje Navalného. V politické aktivitě hodlala, pokud by z Ruska v roce 2019 neodjela, podle svého tvrzení pokračovat.

[11] V tuto chvíli není na místě hodnotit věrohodnost a závažnost obav stěžovatelky detailněji. S ohledem na politickou situaci v Ruské federaci (vedení útočné války vůči Ukrajině a s tím spojené obecné „zhrubnutí“ ruského politického režimu projevující se mj. potlačováním vnitropolitických protestů proti této válce) a stěžovatelkou uváděné *prima facie* představitelné důvody obav je už samotné nikoli nepatrné riziko, že by tyto obavy mohly být důvodné, dostatečné ke splnění první podmínky. Válka mezi Ruskem a Ukrajinou může podle okolností a individuálních charakteristik dotčeného jednotlivce být onou výjimečnou situací, na kterou míří § 73 odst. 2 s. ř. s. Zpřísnění vízového režimu krizovým opatřením vlády č. 76/2022 Sb. samo o sobě není důvodem k apriornímu přiznávání odkladných účinků v azylových či pobytových věcech občanů Ruské federace či Běloruska, nicméně i ono může být podle okolností a individuálních charakteristik dotčeného jednotlivce faktorem, který má být uvážěn.

[12] Ačkoliv k bezprostřednímu opuštění území České republiky by mohla být donucena až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, pro stěžovatelku by setrvání mohlo v určité variantě vývoje věci znamenat ilegální pobyt na území České republiky. To by ji mohlo vystavit riziku zákazu pobytu zde po určitou dobu, který je se správním vyhoštěním pravidelně spojen (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 - 100).

pokračování

Takovému možnému dopadu má být předejito; se řízením před správními soudy zásadně nemá být spojen.

[13] Naopak Nejvyšší správní soud pokládá za nepravděpodobné, že by v případě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti hrozila újma jiným osobám, jelikož tomu žádné indicie nenasvědčují. Kasační soud tak vzhledem k souboru všech výše uvedených okolností vyhodnotil, že újma, která by mohla v případě nepřiznání odkladného účinku vzniknout stěžovateli, je nepoměrně větší, než jaká by mohla vzniknout jiným osobám.

[14] Nejvyšší správní soud rovněž neshledal existenci skutečností, pro které by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud vyjádřil již v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 - 25, v němž dospěl k závěru, že „pokud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu brozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného vykladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážít intenzitu brozícího zásahu do základního práva svédčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“. Nic nenasvědčuje tomu, že by mělo být přiznání odkladného účinku v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[15] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnosti přiznal odkladný účinek podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. Do rozhodnutí o kasační stížnosti se tak pozastavují účinky napadeného rozsudku krajského soudu i jemu předcházejícího správního rozhodnutí.

[16] Soud však připomíná, že může přiznání odkladného účinku i bez návrhu zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro jeho přiznání nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.). Konečně usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2022

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu